Eskişehir'de on beş gün

1-15 şubat 2000 sayı 3 250.000.TL.

sinema
tiyatro
konser
sergi
kitap
gezi
konferans
toplantı
panel
spor

3. pano. 4. Kemal Uludağ, "kent: insanların yaşam alanı"
6. kentin değişen yüzü. 8. ajanda.

Çağrımızı tekrarlıyoruz:

Biz size ulaşamamış olabiliriz. Siz bizi arayın. Kurum ya da kişi olarak, toplumu ilgilendiren her konudaki etkinliklerinizi lütfen bize ulaştırınız. Böylece etkinlilerinize katılım daha da artacaktır.

22. sinema. 24. kitap.
26. Ahmet Cemal, "sonsuzlukta bir eskişehirli..."
28. kent rehberi. 31. Attila Yakşi, "karikatür".
32. Ozan Tekin, "Karagünlük"...

"Şok edici şehirleşme tecrübesi için artık büyük şehire gitmek şart değil; şehir şoku gezici bir kumpanya gibi taşrayı ziyaret ediyor. Taşranın "mahremi" bozuluyor. İkitelli televizyonlarının nüfuzuna ilaveten, yerel TV'ler de şehirli hayatın taklidini ve reklamını yapıyor. Taşranın geleneksel ortak mekanları (kahvehaneler, çarşı...) tahrip olurken, yeni umumi yerler 'kamulaştırıcı' olmaktan uzak. Toplumsal-kültürel eşzamansızlıklar yoğunlaşıyor. Bu eşzamansızlıkları derleyip toparlayıp bütünlüklü ve anlamlı bir hayat tasavvuru üretmek zorlaşıyor. Geleneksel eşraf da, kısmen onun içinden çıkan yeni modern elit de, taşra ile merkezin nisbetini ayarlayacak inisyatiften ve 'olgunluktan' yoksunlar çoğunlukla.

Neticede, benzeştirici, aynılaştırıcı bir süreçle karşı karşıyayız. Sanki her yer şehir ve her yer taşra - yani hiçbir yer..." Tanıl Bora, Taşralaşan Türkiye ve Taşrasını Kaybeden Türkiye, Birikim86/87 s.101, 1996

İkinci sayımızda Kemal Uludağ, "Eskişehir, kent mi, şehir mi?" sorusuna bir karşılık oluşturmaya çabalıyordu.

Üzerine kafa yorulacak çok soru, çok çelişki, çok ikilem, çok karmaşa çok...
Şimdi de: Eskişehir taşra mı, merkez mi? Taşra ise ne olur, merkez ise ne?
'Sanki hem şehir hem taşra- yani hiçbir yer' mi?
Siz taşralı mısınız, kentli mi?
Ya da kentte yaşayan bir taşralı mı, taşrada yaşayan bir kentli mi?
Biraz düşünelim!

merhaba

Bu sayımızda bize yardımcı olan, ürünleriyle sayfalarımıza katılan, reklamlarıyla destek veren tüm kişi ve kuruluşlara teşekkür ediyoruz.

ABONE KOŞULLARI

Abone olmak için Koçbank Eskişehir Şubesi 16795865 Nolu hesaba Abone ücretini yatırdıktan sonra Banka Dekontu ve dergi içinde bulunan Abone Formunu doldurup adresimize posta ile gönderiniz.

3 aylık 1.500.000. TL
6 aylık 3.000.000. TL

DAĞITIM YERLERİ

Eskişehir Gelişim Vakfı (EGEV) - İnsancıl Sahaf Kitap Evi
Kelepir Kitapçısı - Kibele Sanat Merkezi - Kitapbank
Krizantem Cafe - Otel Anadolu - Raksotek
Taranta Babu Kültür Merkezi - Sıla Sahaf - Zea

Dergi ile her konuda iletişim için **230 12 62** nolu telefonu arayabilirsiniz.

Sahibi: Y. Osman Kocabaş
Genel Koordinatör-Sanat Yönetmeni: Yrd. Doç. Kemal Uludağ
Genel Yayın Yönetmeni: M. İlkin Tekhan
Yayın Koordinatörü: Özgür Topyıldız
Haber - Araştırma: Emre Kulcanay - İsmail Alptekin -Ozan Tekin
Dergide yayınlanan yazıların sorumlulukları, yazarlarına aittir.

Baskı Hazırlık: Mitos Grafik Tasarım
Baskı: Ülkü Ofset-234 86 64
Film: Çözüm Grafik
Çilek Sanat Atölyesi
Zübeyde Hanım Caddesi 56 A
Tel: 230 12 62 Eskişehir
e-mail: es15gun@hotmail.com

kent: insanların yaşam alanı

Kemal ULUDAĞ*

İnsanoğlu evrendeki yerini alıralmaz, bedensel ve düşünsel varlığını önce yaşama güdüsü ve sonra da estetik kaygısıyla birleştirerek yaşamını ve çevresini bütünüyle biçimlendirmeye başlar.

Uygarlık gelişiminin bir yerinde insan, doğanın verdiğiyle yetinmez, yaratıcılığını kullanarak yeni bilgiler ve ürünler üreterek insanlığın kullanım alanlarına sunar. Uygarlık tarihinin ilk dönüm noktası Tarım Devrimidir. İnsanoğlu Tarım Devrimiyle toplayıcılıktan üreticiliğe, göçerlikten yerleşik hayata geçmiş ve böylelikle ilk yerleşim alanları ortaya çıkmıştır.

Kent, insanların barınma ve çalışma gereksinimlerini giderdiği konut ve binaların, özel ve kamusal ortak kullanım mekanlarının yeraldığı, üretimin tarım dışı alanda younlaştığı, iş bölümünün ve örgütleşmenin sağlandığı büyük yerleşim merkezleri olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanımlamadan, genel kanılardan ve yerel yönetim anlayışları ve uygulamalarından da görülebileceği gibi kentler sadece fiziki ve bu fiziki fonksiyonların giderildiği yapay çevreler olarak algılanılmakta ve sadece bu yönde oluşturulan mekanlar olarak kalmaktadır.

İnsan, yapay çevresini oluşturan kentte sadece fiziki ve günlük ihtiyaçlarını karşılamakla kalmaz, toplumsal ve kültürel ihtiyaçlarını da karşılar-karşılamak ister. Kentler toplumsal, kültürel ve sanatsal üretimin yapıldığı ve bu alandaki ihtiyaçların giderildiği tek mekanlardır. Bu açıdan kent, kendisini kuran, yaşatan ve geleceğe hazırlayan kentlinin kültürünü, zevkini ve teknolojisini yansıtan canlı bir olgudur.

Somut bir ifadeyle kent, sadece binalardan, yollardan, kaldırımlardan oluşan fiziki bir mekan değildir.

Bu saptamalara başka bir açıdan gelmeye çalışırsak; yeryüzündeki bütün canlıların kendi varlık koşullarına uygun, özel yaşama ortamları-kovukları- vardır. Bir çok canlı belli bir çevrede, ancak kendi türüne uygun koşullar altında yaşayacak biçimde özelleşmiştir. İnsan ise, belli bir çevreye ve ortama özelleşmemiş 'genel-gezer' bir varlıktır. İnsanoğlu ulaşabildiği her yerde, kendine özgü yaşam çevresini oluşturup, yaşamını sürdürebiliyor. Bu yönüyle insan diğer bütün canlılardan farklı bir konum kazanıyor.

Herhalde yerel yönetimler insanın bu yönünü temel alarak, nasıl olsa insan her ortamda ve koşulda yaşamını sürdürebiliyor yaklaşımıyla insana yakışmayan kentlerde yaşamaya bırakıyor.

İnsanın genelgezer bir varlık olmasından dolayı, yani ulaşabileceği her çevrede yaşamını mümkün kılmasıyla ya da istemediği alanlarda yaşayabilmeyi başarabilmesiyle diğer bütün canlılardan ayrıldığı bir gerçektir. Bir başka ifadeyle, kendi oluşturduğu yapay çevre ile bunu mümkün kılar. Fakat insanı diğer canlılardan ayıran temel neden, toplumsal ve kültürel çevresini yaratmış olmasıdır.

İnsan bütün yaşamını ve etkinliğini doğal, toplumsal ve yapay çevreler üstüne kurmuştur, aynı zamanda da yaşamını bu çevreler bileşkesi içinde gerçekleştirmektedir. Kent bu çevreler bileşkesinin somutlaştığı ve hayata geçirildiği canlı bir olgudur.

Çağdaş ve çağcıl uygarlıklar kentlerin bu yönünü ve önemini fark etmiş, kentlerin ideal bir toplumsal yaşam alanı olarak oluşmasını sağlamıştır. Kentlerin fiziki fonksiyonlarını yerine getirmelerinin ötesinde, bu mekanlarda yaşananla ve kültürel boyutuyla ilgilenilmiştir ve ilgilenilmektedir.

Kentler insanların toplumsal ve kültürel yaşamlarını gerçekleştirebilmesi, başka bir ifade ile insanca yaşayabilmesi için oluşturulan, oluşturulması gereken yegane alanlardır.

Yukarıdaki saptamayı daha somut ifade etmek gerekirse; insana yakışacak temizlikte ve düzende sokakları, kaldırımları olan, insanı ezen-yok sayan bloklaşmış- tek düze binaların yerine fonksiyonel ve estetik açıdan ihtiyaçlara cevap veren binaları bulunan, trafiğin karmaşası ve gürültüsünü unutturacak park, dinlenme ve eğlence alanlarına sahip, kültürel ve sanatsal etkinliklerle insana insan olduğunu hissettiren bir kent, insanın yaşadığı, yaşayabileceği ya da yaşamak istediği bir alan olabilir.

*Yrd. Doç. Kemal Uludağ
A.Ü. Güz. San. Fakültesi Öğr. Üyesi

